

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adusele sale „Foaia Inter.”, literară-illustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.

Pentru economi: numai 5 cor. pe an!

Pentru România pe an 30 Lei; pentru America 2 1/2 dolari.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Sâmbătă.

Insertiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 c., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă insertiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Cit prețuește

România

în vreme de războiu pentru Austro-Ungaria.

Stafia unui mare războiu ce o să izbucnească odată între seminția Slavilor și cea a Germanilor din Europa, tot frământă suflete multor bărbați politici și militari, cari să gîndesc și fac socoteli asupra viitorului statelor Europei de azi. Că primejdia unui atare războiu, de parte de a fi stînsă, ea poate izbucni, iaca, dintr'o nimica toată, cu fî și zilele trecute.

Iar' pentru un mare războiu între aceste două ginți: ginta slavă și cea germană, e de foarte mare în-sămînatate, că România pe care parte va sta? Că de-ar sta ea pe partea Rușilor, Rusia cîștigă mult de tot prin aceea. Mai mult decît să poate spune în cite vavorbe!! Iar' de-o sta pe partea Austro-Ungariei, Rusia să izbește în înaintarea sa de a împresura partea de răsărit a Austro-Ungariei, Ardealul nostru, — de o pedecă uriașă!, ca o corabie ce dă în drumul ei de o stîncă tare și ascuțită! O singură privire pe mapă te lămurește deplin despre asta.

În Viena apare o foaie militară la care lucrează cei mai aleși și înalți ofițeri, zisă „Danzer's Armezeitung”. Această foaie publică mai nou un șir de articli scriși cu pricepere, de oameni che-mați, despre în-sămînatatea României în viitorul războiu!

Foaia militară recunoaște însemnătatea cea foarte mare a României pentru Austro-Ungaria, și își arată

numai părerea de rău, că această țară (România) nu poate fi socotită ca alipită în cele militare cu totul la Austro-Ungaria, din pricina politicele celeifără minte ungurești dela Pesta!

Cît privește greutatea armatei române într'un războiu al Austriei cu Rusia, numita foaie militară recunoaște, că armata României și așezarea ei (încungiurînd și scutind ea coastele Ardealului), — face cel puțin cit cinci corpuri de armată austro-ungare!

Așa mărturisește ziarul militar vienez, care știe pune în cumpănă măsuri drepte.

Ținînd acum samă de faptul, că întregă împărăția austro-ungară are de tot 15 corpuri de armată, vorba de mai sus e a să înțelege așa, că armata României înseamnă cit a treia parte a întregii armate austro-ungare! Deși România, ca țară cu 7 milioane de locuitori, e, față de Austro-Ungaria cea cu 42 milioane, de 6 ori mai mică. Totuși în-sămînatatea ei e ca a 3-a a întregii împărății.

Iar avînd în vedere Ungaria singură, care (afară de Croația) are, cu Ardeal cu tot, numai 5 corpuri de armată, — după mărturisirea foii militare vieneze, armata mică României, prețuește în un războiu, cit cea a întregii Ungarii cu Ardeal cu tot, — deși Ungaria e acuși de 3 ori mai mare ca România!

Ce-i cu cursurile pentru neștiutorii de carte?

La întrebarea noastră aceasta, am mai primit următoarea scrisoare, care arată, că e cam greu de pornit Românul nostru pe căi nouă, dar cu stăruință bună, tot să urnește, de nu azi, mâne; la început mai puțin, cei mai curagioși și mai isteți, mai tîrziu apoi să prind ei cit de mulți, după-ce văd că drumul croit de cei dintii, e bun! Iaca scrisoarea cu intereseante descoperiri:

Șoroștin, Maïu 1909.

Onorată Redacțiune!

Cetind în numărul dela 1 Maïu al „Libertății” în articolul de fond, că să dăm raport pe scurt despre școala cu neștiutorii de carte (analfabeții), spunînd cu ce sfîrșit s'a ținut, cari ar fi pedecile pentru cari nu s'au urmat aceste cursuri atît de binefăcătoare poporului, ca pe viitor acelea să se delătore, — vă fac cunoscut dela noi următoarele:

Eu încă în toamna anului 1907 am făcut cunoscut poporului și m'am îmbiat a ținea școală cu cei ce nu știu, cari ar dori să învețe și ei carte, — dar nu mi-s'a înștiințat nici unul că vrea să-mi fie „școlar”.

În ajunul iernii ce trecu, de nou am făcut cunoscut și le-am tilcuit oamenilor cite foloase pot ei avea din învățatul de carte, am trimis chiar pe la ei pe acasă să-i întrebe, — și de data asta s'au înștiințat 15 inși, că vreau să învețe.

Am început școala cu ei. Lucrul mergea cu spor. Dar pe cînd învățase a cunoaște și a face și ei literile, 5 inși s'au lăsat, spunînd că le e greu, și sara sunt osteniți de lucru. Am rămas cu 10. Aceștia și-au cumpărat cărți și cele de lipsă pentru scris, și au urmat regulat cursul (școala) de 3 ori pe săptămîna: Dumineca după prînz, apoi Miercuria și Vinerea sara, dela 6—9 ciasuri.

Aceștia au învățat a scrie și a citi binisor, le lipsește încă, firește, deprinderea, pe care de aci încolo și-o vor cîștiga, prin sîrguință bună.

Școala am ținut'o cu ei în lo-

calul școlii noastre de copii, și n'am fost împedecat întru asta nici odată prin oamenii stăpînirii.

„Examen” cu școlarii mei însă n'am ajuns să fac, că 5 din ei mi-s'au dus la America cum s'a desprimăvărat, iar cei 5 rămași au zis că-s prea puțini de a să supune numai ei la un „examen” în fața poporului.

Nădăjduesc însă că la iarnă, de ne-o ajuta Dzeu, vor fi mai mulți, vor veni de nou și aceștia de acum, pentru a încurajia și pe alții și a le ajuta, și apoi vom ajunge să dăm și un „examen” frumos.

Din cele pățite de mine aici văd, că cu poporul nostru trebuie să ai răbdare mare, răbdare de fer, și să nu desnădăjduiești la cea dintii poticnire în ceea-ce vrei să încerci cu ell El e neîncrezător, greu de pornit, dar dacă l'ai încredințat odată despre aceea, că la bine îl vei duce, el e bun și te ascultă. Azi să urnește unu, doi, mâne mai mulți, până te trezești că te urmează turma întreagă. Că la noi e prea dreaptă vorba: „Cu încetu să face oțătu”...

Sunt aici preot de 9 ani și pot să zic că aici s'au făcut aproape minuni, atît pe terenul religios-moral, cît și pe cel cultural și de deșteptare a cunoștinței naționale. Dar lucrul a mers numai luptînd cu multe greutăți, cu pedeca neîncederii și a nepăsării, pe care a trebuit întii să le înving. Ci numai „înaintel” și văd că să poate ajunge la izbîndă!

Ce privește oprirea școlilor acestora cu adulții (cei trecuți peste anii de școală) acelea sunt oprite numai acolo unde să află că în loc de școală să face vezi dta „politică”, dar de asta nu e lipsă în acele ore de învățatură, acolo să se învețe cu sîrg carte, și atunci nici un om al stăpînirii nu va oprî atari întruniri de luminare. Cu atît mai puțin întrunire de cîțiva vecini în casa privată a cuiva, în același scop.

V. P. Mator, preot gr.-cat.

*

Scrisoarea dlui preot Maior e destul de lămurită, nu mai avem de adaus la ea. Doar aceea, că dacă atari cursuri

(școale) nu s'au ținut mult mai multe, prin toate comunele, — apoi vina ni-se pare că nu zace atit în nepăsarea poporului, care nepăsare, uite, poate fi învinsă prin stăruință luminată și conștie, ci în nepăsarea — cărturarilor cari erau datori a stăruii odată, de două ori, de zece ori, — ca părintele Maior! Și dacă n'ai izbutit dintru început, și dacă oamenii nu te-au urmat îndată la întâia chemare, să nu te dai de-o parte, busumflat pe popor, că e „prost“ și nu te „înțelege“, ci să stăruii cu tăria convingerii mai înalte, cu tăria apostolică, până îl zmulgi din amorteala, din neîncrederea, din nepăsarea lui!

Aceasta să se facă mai cu inimă și cu voință tare, macar în viitor!

UNELE—ALTELE

Dna Anuța Dr. Vlad.

După-ce și Curia a întărit osinda de o lună de zile dictată de tribunalul din Deva doamnei Anuța Dr. Vlad, inimoasa soție a vrednicului nostru deputat Dr. A. Vlad, — ministrul îi pusese odată termen de începere a pedepsei pe ziua de 6. Maiu, — ci în urma unei cereri de prelungire a termenului, ministrul i-a pus alt termen, care este: **1 Iunie n. a. c., când apoi dna Dr. Vlad va fi silită a-și începe împlinirea pedepsei în arestul de stat din Vaț.**

E întâia Romîncă ce trece pragul acelei temnițe maghiare, ca osindită politică!

Supărare în Austria.

Partidul „agrariilor“ (marilor proprietari de pământ și de vite) din Austria, sunt tare nemulțumiți cu contractul ce l'a încheiat guvernul Austriei cu România, prin care s'a lărgit mult dreptul României de a trimite vite cornute, porci și oi, în Austria și Ungaria de carne. Agrarii austriei fac zgomot mare, că prin noua legăturală cu România, vor suferi ei mult în dezvoltarea economiei lor de vite, — și cer, ca dieta Austriei să nu înțareasă contractul încheiat de guvern!

Să poate încă întâmpla și asta. Că acum nu mai are Austria frică de războiu, și deocamdată nu mai are lipsă de „bunavoință“ României...

Învățător maghiar — împușcat!

„B. H.“ aduce știrea, că: In comuna Sod din comitatul Serem (Croația) societatea ungurească „Iuliana“ ține școală maghiară. „Croații din sat vedeau cu ochi răi lucrarea de maghiarizare alui Henrik (dascălul maghiar) și pentru asta l'au și atacat odată în pădure, dar atunci a scăpat. Mai nou Henrik învâța pe copiii „Hymnus“-ul (cîntecul național al Ungurilor) și atunci părinții și-au scos copiii din școală. Atunci Henrik s'a dus să-î pîrască la inspectorul de școale din Neoplanta, dar cînd să întorcea dela Neoplanta la Sod, sara la 6 ciasuri, l'au împușcat în uliță!

Impăratul Germaniei

a sosit azi în 14 Maiu n. în Viena. Primiri mărețe. l'a ieșit la gară însuși Impăratul cu toți Prinții și Marii Duci, și lamură cetății împărătești și armată. Stă numai o zi în Viena.

Primirea strălucită ce să face împăratului Germaniei, e tilcuită de chiar vienezi, ca „semn de mulțumită pentru credința de aliat“, pe care a dovedit-o în zilele primejdiei războiului ce trecu.

La aceasta un ziar maghiar face observarea, că Ungaria nu e prea poftită a fi alătură de Austriei în facerea de pocloane Impăratului Germaniei. Și Austriei anume lasă la o parte pe oamenii Ungariei la atari privilegii, pentru a-î nesocoti oarecum prin asta.

De data asta însă, zice numitul ziar, nu ne cuprinde pizmă față de „sărbările“ austrieilor, că doar în ele nu să reoglindește numai arătarea credinței față de soțul credincios, — ci mai curînd semnele de mulțămire a celui mai slab, pentru-că a fost scos din apă de mîna celui mai tare...

Vom aduce amănunte.

Di Francisc Hossu-Longin

avînd al doilea proces de pressă.

Cetitorilor „Libertății“ le e cunoscut, că pentru numărul iubilare al „Gazetei Transilvaniei“, printre cei vre-o 8 bărbați ce au procese de pressă pentru cite un articol scris și subscris în acel număr, — e și di Francisc Hossu-Longin, avocat în Deva, unul din cei mai neînduplecați și drepti Români. Procesul pentru acel articol nu e încă ajuns la pertractare, — și „Gazeta Transilvaniei“ ne aduce știrea, că un nou proces a fost pornit de procuratură contra dlui Francisc Hossu din Deva, pentru un articol „Mea Culpa“ scris în numărul 286 din anul trecut al acestui ziar.

Acest proces să face foarte interesant. Di Hossu în articolul pen-

tru care e tras la răspundere, nici nu vorbește de Unguri nimic, ci zbicuie *inteligința românească care nu-și face datoria în luptele naționale!*

Dsa zice în articolul cu pricina, că te cuprinde grije și întristare cînd auzi și cetești zilnic atîtea jălui și tîngiri, și căutînd după pricina răului, află, că de aceea avem atîtea privilegii de tînguire, pentru-că conducătorii firești ai poporului nostru, toți intelectualii (oamenii nostri cu carte, cu învățătură, mai multă și mai mică), în fața urgiilor de tot felul ce cad asupra poporului nostru: *nu vreau să lupte așa, precum recer atacurile ce ne vin!*, ci sub felurite cuvinte, să trag napoi pe rînd din linia de apărare, și așa luptele noastre n'au să fie decît pierdute și azi și mâne!

Și zugrăvește aceste păreri ale dsale cu pilde din sate, din orașe, unde perdem multe-multe celea ce ni-s'ar cădea, și am și putea cîștiga, dacă cărturarii din partea locului ar fi la locul lor și ar lumina poporul și l'ar chema la luptă pentru dreptul său! Ci în loc de asta, mulți cărturari nu numai nu să expun ei înșiși, ci să feresc în toată forma a da vre-un sfat poporului macar, ca nu cumva să-și primejduiască ale lor trebușoare ce le au cu cei „domni“...

Aceste păcate ale noastre proprii, le zbicuie di avocat Hossu-Longin în articolul dsale, — și, lucru menunat!, în loc să-î iee de cap României, căror atîtora li-să potrivește icoana ce o zugrăvește și o înfierează, — s'a supărat *procurorul!* Că el a zis așa: Scriitorul articolului acestuia e „primejdios“: el ceartă *inteligința* neamului seu că de ce e prea lasă-mă să-te-las, și prin asta o aşmuță asupra Maghiarilor, — aşadar iacă-l că atîță contra Maghiarilor! Pe el!

Și i-a făcut proces că de ce-și ocărăște frații pentru că-s prea tîndăloși ori tîrători și nebărbați!

Di Hossu a înaintat tribunalului un recurs contra cercetării asupra dsale, făcînd strașnică critică a înțelepciunii procurorului, care îl trage la răspundere pentru ce crede că a gîndit scriitorul, nu pentru ce a scris!

„Criza“.

După-ce timp de o săptămînă, Maestatea Sa Impăratul-Rege a stat în Pesta și a primit cite 2—3 politici zilne la sine, ascultîndu-le timp de cite jumătate de cias păreri asupra halului în care s'a înglodat iară carul cîrmuirii țării-ungurești, — Marți a plecat din Pesta iară napoi la Viena, — fără a fi ajuns la o descurcare a lucrului.

Atîta s'a aflat numai, că M. Sa nu ar da bucuros frînele în mîna unui guvern format numai din ko-

șutiști, ci unuia în care și așazișii 67-iști (vechii „liberali“) să aibă parte.

Văzînd că Impăratul e așa de rece, așa de închis față cu cere-rile „naționale“ ale „patrioților“, — au amuțit mult și gurile mari ce răsuna din tabăra lui Koșuth, și să cam împacă cu gîndul, de a-și pune de-ocamdată pofta în cuiu întru mai storce lucruri nouă cari să însemneze o nouă rupere de legături de cătră Austria.

Țara o conduc mai departe ministrii de până aci, și cînd o fi la urmă, tot lor o să le rămînă grija conducerii, — doar că gureșii ce lătrau așa strașnic pe lîngă ei, vîzîndu-și neputința, își pun botișoarele pe labe și tac mulcom, ca să poată mirosi mai departe oala cu bunătățile...

De ce?

Unele foi din Viena, cu mai mult simț pentru dreptatea popoarelor, pun întrebarea:

De ce Maestatea Sa Impăratul-Rege, venind la Budapesta pentru a asculta părerea bărbaților politici *de toate partidele*, — a chemat la sine pe fruntași din partidul lui Koșuth, din alui Andrassy (67-iști), din al poporariilor-catolici, ba și din a vechilor „liberali“, cari nici nu mai au oameni în dietă, — de ce, atunci, nu a poțtit la sine și nu a ascultat și părerea alor două partide ce *să află în dieta* din Pesta, deși în număr mai mic, anume partidul *naționalităților*, ca închipuitorul popoarelor nemaghiare atit de numeroase în țară, și partidul „stîngei“ (lui Bánffy)?

Întrebarea e pusă la loc și cu drept, — tocmai precum nedreptate s'a făcut partidului naționalităților din dietă, că n'a fost chemat și un trimis al lui, la Maestatea Sa.

Vot separat..

Printre Români e foarte răs-pîndit simțămîntul de neîncredere în politica ce să face la Viena față cu noi. Și cu drept cuvînt. Doar de zeci de ani vedem, că decîteori Ungurii să ridică asupra Vienei cu seva cereri nouă, politicii din jurul Maestății Sale iau în mîna ca scut o păpușă: chipul naționalităților nemaghiare, și le zic acestora: Incetați cu cererea voastră asta, ori, uite, ne punem și ajutam aceste naționalități nemaghiare și ajutîndu-le, vă cresc peste cap și-î vai de vo... Adecă noi suntem în mîna viene-zilor sperietoarea Ungurilor. Ungurii de frică, ori își trag de tot cere-rea napoi ori să tîrgue să capete macar ceva, cît de cît. Și dacă s'au ajuns la tîrg, vienezii aruncă iară într'un colț păpușa birui-toare, dînd'o s'o bată iară praful, până la alte zile de lipsă! De cîte

ori s'au ridicat Ungurii cu cereri „naționale“ asupra Vienei, de atâtea ori i-am văzut, acum de zeci de ani, bătuți într-una de Viena, nu cu altceva, ci numai cu arătarea păpușei aceleia, de care ei tare să spărie. Așa că am putea zice, că de câte ori au fost ei bătuți cu cererile lor la Viena, nu politiciii din jurul Maestății Sale i-au bătut, ci — noi nemaghiarii! Noi suntem un adut foarte prețios pentru austrieci contra Ungurilor. E drept însă, că *folosul* acestei însămnătăți a noastre, nu noi îl gustăm, ci aceia! Noi gustăm altceva. Politicii maghiari speriați la Viena de păpușa cea cu chipul naționalităților nemaghiare, venind acasă și văzându-ne aci în jurul lor *vii*, nu ca păpuși numai, își răzbuună asupra noastră pentru sperietoarea ce au pățit-o în Viena în fața umbrei noastre!

Așa vedem că e și acum. Iar e încordare între politiciii unguri și Viena, pe temă „națională maghiară“. Și chipul nostru iar e scos la lumină, păpușa iar e adusă nainte și scuturată cu tărie, e băgată Ungurilor acuși în ochi: „Vedeți-o? Aveți grijă!“

De data asta Moștenitorul de Tron Francisc Ferdinand e a cărui nume și cuvânt e dat mai tare în vînt, că El ar fi tare pentru naționalități și pentru înfrîngerea cerbiei maghiare!!.. O legendă întreagă să scrie și să vorbește în jurul lui. Mulți Români năcăjiți și cred, că viitorul Domnitor poate fi de alte păreri, decum e Maestatea Sa Împăratul-Rege de acum, care multe le-a îngăduit Ungurilor, ca să aibă pace de ei. Oameni ce tragem tot în rău de atîta timp, ne bucurăm dacă cineva ne dă și numai o rază de nădejde...

Dar mulți sunt cari să îndoesc în poveștile frumoase ce să fac în jurul Moștenitorului... Cine poate, creadă-le. Și noi suntem dintre cei ce să tem mai mult de rău, decît de bine... Confrății dela Șimleu încă-s de părerea asta și, prin foaia lor „Gazeta de Dumineca“ și-o arată viu, spunînd că totul e numai manevră, apucătură tactică din partea Vienezilor, de a speria iară pe Unguri ca să se înmoaie cu cererea lor, de frica Moștenitorului care ar fi așa și așa... Iar cînd o fi la adică, ne-om trezi că n'a fost nici asta decît o fluturare în vînt a păpușei aceleia atît de prețioase vienezilor și atît de bună sperietoare pentru Unguri. Doar că acum aceea e pusă în o mână nouă, mai grea... Noi ne îndoim că ar avea temei destul de serios și de luat în samă legendele ce să vîntură prea zgomotos în jurul Moștenitorului de Tron.

Suflet îndurat.

În comuna Belinț, din comitatul Caraș-Severinului, a murit de

curînd femeea țaranului D. Cărăbaș. O dăruise Dzeu cu avere frumoasă și cu copii nu. La moartea sa cinstita țarancă a făcut dar 2000 cor. bisericii, iar la șase fete sărace dar cinstite din sat, a lăsat fiecareia cîte 200 cor., de tot 1200 cor. ca zestre din partea ei.

Suflet îndurat și nobil. Pomenirea ei cu dreptii în veci.

Ce-i prin America?

Avem înaintea noastră o mulțime de scrisori dela Români aflați în America. Din una ca din alta reiese același lucru: Azi soartea lucrătorilor în America e foarte primejduită, amenințată de cea mai mare lipsă și nenoroc!

Avem scrisori din South Lorain, din Ilasco-Mo, din St. Louis, New. Castle, Butler, East-Chicago, Cleveland, Homestead, și din altele, — și din toate ni-să scrie, că lucrările sunt pornite numai în măsură mică, și lumea a început a curge puhoi, și gem orașele de oameni veniți sa capete lucru, blăstămîndu-și soartea și cîșul cînd au plecat! Scrisorile fraților de acolo strigă cu glas tare celor de aici: Să nu mai plece nimeni la America, că nu e vreme de cîștig, ci de lipsă mare acolo!

Ne ținem de datorința a face luător aminte poporul nostru asupra acestor adevăruri, sfătuindu-l să stee pe pace acasă, că e rău la America.

Colonizări.

— Impeștrirea plaiurilor celor curate românești. —

Ministrul de agricultură Darányi lucrează cu sîrg la colonizarea (așezarea) de Unguri prin ținuturile românești cele mai curate.

În comitatul Caraș-Severinului și-a împlîntat acum sapa colonizatoare.

Lîngă comuna Tirgoviște a cumpărat o moșie de 1168 jugăre, și așează pe ea 50 de familii ungurești adunate de Pustă, unde n'aveau cu ce trăi. Aci le dă loc pe așteptare, cumpărat cu banii statului. Apoi or plăti cum or putea, numai să prindă sămînța lor ungurească rădăcini.

În Izbiște așează 145 familii și mai mulți muncitori singuratici.

La Nevrincea vre-o 80 familii.

Scopul e vădit și mărturisit: fiind aceste ținuturi prea curate românești, ministrul să năzuește a le impeștrita cu cete de familii maghiare alipite lîngă cutare comună unde a găsit cîte o moșie mai mare și a cumpărat-o, și li-a împărțit-o, ca cu vremea, cu vremea, aceștia să prindă putere și să lățească în

jurul lor semînța maghiară și limba maghiară și puterea maghiară.

Că prin asta întru-cît să ajunge și întru-cît nu celalalt scop: strîmtoarea și dărăburirea puterii românești a ținutului, — viitorul va arăta-o. Noi am văzut multe încercări de atari colonizări, sfîrșite pe dos! Unde Români sunt deștepți, vrednici, prinzători, — n'au ce le face. Mai curînd li împintenează și pe ei la o încordare mai mare a puterilor, pentru a să întări în toate privințele: și în cele economice, și în cele culturale și naționale!

Așa să fie și aici!

De ce nu capătă abonații noștri foile la vreme?

În legătură cu cele-ce am publicat sub acest titlu în numărul nostru 17, mai arătăm aci părți din trei scrisori ce ne vin dela abonați, cu plîngeri asupra unor oameni răi, cari le iau și le folosesc foile și nu le mai dau deloc ori numai foarte tîrziu!

Iaca ce ni-să scrie:

Abonentul nostru 2319 Antone Gașpar din Boz, (lîngă Brănișca, în comitatul Hunedorii), ne spune în o scrisoare a sa din Maiu a. c.:

„...mai ales nici-odată nu-mi capătă foile la vreme. Care ar trebui să le capăt azi, le capăt pe cealaltă Sîmbătă *toate sparte și cetite!* — Mă rog onorațiilor domni a-mi da o îndrumare pentru lucrul acesta...“

Altul din Tisa de lîngă Hăl-magiul-mare (comitatul Aradului), George Crișan, ne certase pentru neprimirea foilor, la ce noi i-am trimis de nou numerii ce am putut și i-am scris că vina nu-i la noi. La asta ne-a răspuns:

„...eu, onorațiilor redactori, nu-mai am întreat, că am gîndit că-i de-acolo zmințea de nu le capăt dela cîntălarea din Hăl-magiul trei numere dup'olaltă. Acum am găsit numai legătura de pe ele și ele nu: au fost luate de b... (cutare) și vă rog faceți bine și mă învățați ce să fac cu ei, că le aduc dela postă și nu le capăt de Sîmbăta până pe Mercuri-Joi.“

Al treilea din Bichiș (comitatul Bistrița-Năsăud) G. Pop lui Vasile (abon. Nr. 6473) ne scrie în 6 Maiu:

„...deși am plătit-o până la sfîrșitul anului, eu nu capăt foaia decît la 2 săptămîni cîte un număr, de cele mai multe ori fără »Foaia Interesantă«; faceți bine și cercetați cum de noue nu ni-să trimite regulat și întreat?...“

La toate acestea noi un singur răspuns avem: De aici să trimitem foile regulat tuturor. Doar foaia, în o privință, e pentru noi și marfă, pe care nu pentru aceea o facem ca s'o ținem pentru noi, ci trimițîndu-o regulat cumpă-

rătorilor, să-i facem s'o îndrăgească și să îndemne și pe alții a intra în șirul celor ce o cer. Nu să poate dar inchipui că noi să primim plata și foaia să n'o trimitem.

Ci păcatul e al „Foi Interesante“ mai ales, care pe mulți fi duce în ispită: ar ceti-o și cei-ce nu o au, și-apoi, oameni slabi, în loc s'o ceară dela cel-ce o are, o iau și fără slobozenia aceluia. Contra acestor păcătoși, noi singuri nu mai știm cum să apărăm pe abonații noștri.

Cei cari sunteți aproape de postă, puteți cere să scriem pe adresă vorbele „poste restante“, și atunci foaia aceluia nu să mai trimită din postă nici la notar, nici la primar (birău) și măciucaș, ci rămîne în postă până trimiți un copil pe cineva după ea anume s'o ceară dintre cele venite „poste restante“.

Care nu o pot face asta, prindă pe vinovat și-l pîrască la postă de-o fi împărțitor de foi, ori la primărie pentru înstrăinare de bun ce nu e a lui, — că vine pedepsit ca și cînd ți-ar fi luat alt lucru din curte ori din casă!

In Turcia

lucrurile abia acum ajung la o limpezire și statornicire. Înlăturarea fostului Sultan nu a mers așa fără zguduiri. Își avuse și el credincioșii lui. Îndeosebi în Azia-mică era să se facă chiar revoluție pentru el, — încît noul guvern a trebuit să trimiță acolo putere armată însemnată care să ție buna rînduială.

După fostul Sultan s'au găsit averi mari ascunse în felurite părți ale palatului său: atîtea hirtii de preț și aur bine ascuns, încît statul tursesc, care avea de gînd să iee un împrumut mai mare pentru a face față trebuințelor celor mai arzătoare, — s'a putut lipsi de acest împrumut, că au rămas după Abdul Hamid bani destui, — pe cari el, pe nedrept, îi ținea ascunși prin palate și lăsa țara să sufere.

Erau tot averi cîștigate pe nedrept, — căci fostul Sultan era un om lacom și ușor de cumpărat ca să facă ceva treburi și hatîruri celor ce aveau daraveri cu împărăția lui.

De aceea i-au și confiscat (luat în seama statului) acele bogății aflate după el.

Pentru gimnaziul din Brad.

La indemnul unui tiner elev al gimnaziului din Brad, fost acasă de sfințele sărbători ale Invierii, s'au aflat mai mulți oameni cu inimă bună în O-Fazekas—Varşand, cari au dăruit cite ceva pentru fondul de întregire a acelu gimnaziu, și anume:

Sofia Bătrîn și fiica ei Carolina au dăruit 2 cor., Florița Bondiș 1 cor., Petru Bozgan și soția Persida 2 cor., Constantin Bozgan și soția Floare 3 cor., George Bozgan I. Petru 2 cor., Pavel Ferician și soția Elița 3 cor., G. Bozgan I. P. 40 fil. — de tot cor. 13.40.

Ce lucru frumos din partea tinerului elev că mergînd acasă, de sărbători, deși numai un băiat încă, a indemnat așa frumos pe oamenii din comuna sa a aduce și ei o jertfă bună pentru un așezămînt prețios de luminare a tinerimei.

Dacă fiecare elev ar fi făcut așa, și încă de ani de zile, — macar de cînd s'a pornit mișcarea de nouă dăruiri pentru acest gimnaziu, — și de ar face-o și în viitor cu toții cu tot zelul, pe întrecute, — la ce viitor de aur ar putea privi acest gimnaziu! Că drept e cuvîntul poetului: „strop cu strop, făc al mărilor potop“...

Și noi de am pune din suflele noastre strop cu strop *bunăvoința* pentru ale noastre așezăminte de obște, — acelea ar înflori întreit de luminat ca azi, — spre al nostru al tuturor bine!

Correspondență.

Câmpeni, Maiu 1909.

Cinstirea sărbătorilor.

Eram deprinși a vedea pe fiecare creștin, în zi de Duminecă și sărbători, îmbrăcat în vestmintele cele mai frumoase cînd merge la sf. biserică. Și deprinși eram a vedea și pe băieții de școală mergînd în șiruri la biserică Duminecile și la praznice.

Dacă poporul ține încă la bunul și vechiul obicei de a cinsti Duminecile și sărbătorile, e a să mulțumim bunei învățături ce a primit-o încă de copil în casa părintească și pe urmă în școală dela învățătorii lui.

Comuna noastră Câmpeni a hotărît să susțină, pe lângă toate greutățile, școala confesională, în buna nădejde, că dnii învățători își vor ținea de sfință datorința a instrua pe băieții de școală și în viitor la cinstirea sărbătorilor, indemnîndu-i a cerceta sf. biserică!

Tăre însă ne-am înșelat, căci acum rar să întimplă cînd vezi copii mergînd cu toții la biserică, ba, ce e mai mult, unul dintre învățători, dl Ioan Motora, însuși

nu merge la biserică decît de două ori pe an, la Paști și Crăciun.

Dar să aduc alt caz mai nou. Joi, în ziua de Sf. George și respective Mercuri nainte de Sf. George, învățătorii noștri, trei la număr, au dat poruncă școlarilor, ca în ziua de Sf. George să se adune în școală, căci să vor ținea prelegeri, „intrucît vine și un domn mare dela Turda“.

Și așa s'a și întimplat! În ziua de Sf. George, în loc să ducă băieții la sf. biserică, au ținut prelegeri! Și pentru ce? Pentru-că, să vede, i-a fost înștiințat dl inspector reg. ung. de școale, că își va lua „binevoitoarea îngăduință“ ca să-i viziteze.

Înțeleg că dnii învățători, cari și așa să socotesc de „funcționari ai statului“, au făcut acest pas neprecugetat pentru plăcerea inspectorului, dar nu înțeleg poziția inspectorului nostru de școală, care e dl protopop Romul Furdui, cum de vine să ierte așa ceva, ca pentru hatîrul unui inspector reg. ung. de școale, străin de neamul și religiunea noastră, să dea ană băieților de școală de a să abate dela vechiul obicei și a nu cerceta biserică în zile de praznice?

Nu își poate dl protopop închipui că dl acela, străin de legea noastră, cu precugetare a vizitat școala confesională în ziua de Sf. George, ca să ne bagatelizeze sărbătorile? Sigur că planul inspectorului reg. a fost făcut înainte de a pleca din Turda!

Cu astfel de pilde premergînd copiilor dela școală, nu că veți întări simțul religios în ei și cinstirea Sfintei biserici, ci din contră: veți dărîma și ceea-ce ei au cîștigat în casa părintească!

În urma legii venite, ne-am legat că susținem și noi școala, și jertfim bucuros ce avem, dar cerem cu tărie ca cei puși să o conducă, să își facă datorința și să nu ierte ca străinii să-și bată joc de sărbătorile noastre!

O mamă română.

Vinzătorul să poate bucura.

Precum am pomenit în un număr trecut, preotul gr. cat. al Iclăzelului de pe Cîmpia Turzii, de Romul S. Orbean, om bun și Român drept, — a fost tras în cercetare pentru-că învățătorul de acolo Valer Boeriu, un suflet slab, suflet de vinzător, l'a pîrit, că preotul i-ar fi băgat de vină, că de ce el, dascăl român și în școală românească, învață acum pe copiii numai tot cîntece ungurești, de ce nu-i învață cel puțin pe altele și doine românești?!

Pîrlitul de dascăl a pîrit pe preotul său, că vezi dta, a atîștat contra cîntecelor maghiare!

În 5 Maiu n. părintele R. Orbean a trebuit să stea pentru asta pe banca acuzaților nainte tribunalului dela Turda. Și tribunalul — să putea altfel? — l'a altfel vinovat de marele păcat a fi atîștat contra „doinelor maghiare“ prin aceea, că a cerut loc și doinelor române în școala română, — și l'a osîndit la 5 zile arest de stat și 20 cor. în bani.

Părintele Orbean a fost frumos apărut de dl adv. Dr. Valer Moldovan din Turda.

S'a dat recurs contra acestei ciudate osînde.

O reuniune pentru zidari.

În Cluj să încearcă înființarea unei Reuniuni, care, intrucît va izbuti, ar avea urmări tare îmbucurătoare pentru mulții meseriași români din acel mare oraș și din ținutul lui. Cîțiva Români în frunte cu dnii Dr. Alex. Vajda deputat, și Dr. St. Morariu, avocat, și 23 măestri, voesc să înființeze o Reuniune, care să spriginească îndeosebi pe măestrii zidari și pe ceialalți măestri pentru zidiri, în întreprinderile lor de zidire. Ei dau un apel (o chemare) către marea obște românească, ca să ajutore înființarea Reuniunii prin subscriere de cote (acții), și ne spun următoarele:

Faptul, că în orașul Cluj avem peste 150 zidari; aproape 2000 zileri, apoi un număr mare de industriași, precum: lăcătuși, măsari, bărdășii, deasemenea și o mulțime de cărăuși, — cari răslețiți unul de altul, abia viază și ni-să pierd, ne îndeamnă să înființăm o reuniune de clădiri, în înțelesul prospectului ce Vi-l alăturăm aici.

Reuniunea „Granitul“ va fi o binefacere neasămănat de mare, atît din punct de vedere material, cit și moral. Prin înființarea ei vom aduna la un loc pe meseriașii și industriașii români, le vom da teren de muncă, le vom îmbunătăți starea materială; — cu un cuvînt vom ajuta în mod puternic la ridicarea și întărirea clasei de mijloc a poporului nostru.

Nu ne îndoim, că ori-cine va înțelege roadele ce le vom putea ajunge prin înființarea acestei reuniuni, și suntem siguri, că nu să va afla om care să nu ajutore la întărirea clasei meseriașilor și industriașilor noștri, până acuma atît de părăsită.

În toate părțile s'a zis și să zice mereu: să lucrăm pentru ridicarea și dezvoltarea industriei.

Deci datori suntem să spriginim cu toții înființarea acestei reuniuni ca un început bun la întărirea vieții noastre industriale.

Iată acum și „Prospectul“

pe temeiul căruia să fac subscrierile de cote (acții):

Prospect.

1. Sub numirea „Granitul“ ca reuniune de zidire, să înființeze în Cluj, pe timp nedeterminat, o asociațiune, cu scopul de a promova bunăstarea materială a membrilor săi, și cultura meseriașilor și muncitorilor aparținători asociației.

2. Societatea procură și produce însăși materialul de clădiri, înființază și susține magazine de atari mărfuri, și întreprinde clădiri, atît în Cluj, cit și în alte orașe și sate.

3. Capitalul să adună prin subscrieri de cote a K 50.—

4. Membri sunt datori, ca la subscrierea cotelor să plătească la cassa institutului „Vatra“ din Cluj 30% din prețul nominal și cite K 1.— de fiecare cota ca spese de fondare.

Restul cotei va trebui plătit în rate lunare după-cum va decide direcțiunea.

5. Membrii reuniunii garantează pentru obligămintele reuniunii numai cu cotele ce au subscris.

6. Repășirea din sinul reuniunii trebuie anunțată cu 6 luni înainte de încheierea anuală a conturilor. Membrului repășit i-să restituie prețul cotei fără spesele de fondare în termenul ce să va statori prin statute. Nu i-să acoardă însă nici un drept la fondurile de rezervă ale reuniunii.

După ratele plătite să garantează 5% interese până la facerea primului bilanț, — de atunci încolo să va da dividendă.

8. Terminul de subscriere să fixeze cu 31 Maiu n. 1909; la care termin să se înapoieze prospectele pe adresa: Dr. Stefan Morariu, adv. Cluj. Adunarea constituantă să defige pe ziua de 29 Iunie n. 1909, la 10 ore a m. în Cluj, str. Kossuth Lajos, Nr. 26.

9. Fondatorii își rezervă dreptul a numi direcțiunea și comitetul experților pe primul period de 3 ani.

Cluj, în 14 Februarie n. 1909.

Fondatorii: Dr. Alexandru Vajda; Dr. Stefan Morariu, adv. în Cluj; Szabó István, ács; Buksa János; Ioan Chioran, zidar; Stefan Ilie, măestru zidar; Ioan Moldovan, pietrar; Vasiliu Ardor; Alexandru Safta; Orosz János, kőműves pallér; Ándrei Demetru, paler; Ioan Coroian, betonier; György Moldován; Michael Boj, lăcătuș; Minișan Sándor; Vasilie Crise; Marosán János, ácsmeșter; Anton Moldovan, zidar, Georgiu Cimpian, zidar; Mihai Topan, zidar; Iosif Cimpian, zidar; Iacob Roxie, zidar; Alexa Gogu, zidar; Alex Farcas, zidar.

NOUTĂȚI

Mare pacoste a adus asupra țării, zilele dela capătul săptămânii trecute: Din zile calde și plăcute de Mai, de-odată ne-am trezit în noaptea de 7 spre 8 Mai cu un unghet strașnic, care a nimicuit toată nădejdea pe care economii o aveau legată de roada pomilor frumos înfloriți, de o parte a legumelor și mai ales de roada viilor! În aceea noapte, și în unele înainte și după ea, a nins la munți din greu, iar ninsoarea aceea a ținut și ține aerul rece, și noaptea frig cu îngheț, până și în ziua când scriem aceste știri.

Foile aduc știri că această răcire iernoasă a vremii a fost peste toată Ungaria, peste tot Ardealul și peste toată România! În România ci-că și la șes era zăpadă de coperea cîmpii, și abia s'a topit a doua zi de tot.

De pe la Arad vin tînguri de-nădăjduite: aci sunt viile cele întinse. Mulți proprietari mai ales în vii își au tot razimul. Acela tot le e nimicuit! Ci-că numai pe podgoria Aradului sunt pagube de milioane!

Pe la noi viile au înfățișare tocmai ca și cum ar fi trecut peste ele pîrjol de foc: frunzele arse, albe, lăstarii dați, toți îndoiți spre pămînt, morți. Asemenea legumi, ca părădăile, mazerea (fasolea), nimicite de tot. Chiar cucuruzele cari erau crescute, s'au ofilit și aplecat spre pămînt.

În fața acestei mari nenorociri, o, ce mică mîngăere e aceea, că celor ce își înainteză de grab cererile către direcțiile financiare, li-să șterge pe acest an darea ce o plăteau după vii.

Ziua de 10 Maiu nu să va sârba ăstan la București. Dela 1881 încoace, decînd Domnul Carol a-fost încoronat de Rege al României, punîndu-și pe frunte *Coroana de oțel*, cea turnată nu din aur și împodobită cu pietri scumpe, ci din metalul unui tun luat dela Turci în războiul neatîrnării, — în fiecare an 10 Maiu era mare praznic la București. Slujbe frumoase, armata scoasă în paradă și defilare pe dinaintea Statuei lui Mihai Viteazul, în fața Regelui Carol.

În acest an această frumoasă sârbare nu va avea loc. Foile din Țară spun, că M. Sa Regele și-a arătat dorința ca acum odată paradele acestea să nu să facă, căci numai acum de curînd, din privilegiul jubileului său de 70 ani de viață și a venirii Prințului Moștenitor al Germaniei, armata i-a făcut iară onorurile și i-a arătat dragostea sa, și de aceea nu dorește s'o mai obosească și de 10 Mai.

În anii viitori însă, sârbarea va avea loc.

Mănăstirea dela Prislop. Ca și în anii trecuți, așa și ăstan ziua hramului mănăstirii dela Prislop, va fi sârbată în chip deosebit. Hramul să sârbează ăstan în 10/23 Maiu. Pe această zi aleargă la mănăstire credincioși din toate păr-

țile comitatului nostru al Hunedoarei, că servește acolo dl vicar gr. cat. al Hațegului, însoțit de mai mulți protopopi și preoți, înălțînd rugăciuni ferbînti pentru pocăința poporului și pentru fericirea lui dela Dzeu.

Dela Orăștie încă pleacă un convoiu de credincioși, sub conducerea dlui protopop gr. cat. Dr. Tr. Frențiu. Pleacă de aici dimineața la 5 ore, avînd să facă drumul pe jos. Pe la orele 8 sunt, în drumul lor, în comuna Spini, unde li-să alătură alt rînd de credincioși. Pe la 12 ore sunt în Călan, și la 6 sara în Silvașul de sus, unde poposesc, odihnînd până dimineața.

Cei-ce voesc să aducă puțină jertfă pentru preamărirea lui Dzeu, nu în bani, ci obosîndu-și trupul cu care au păcătuit așa de mult, făcînd parte din aceasta procesiune, — să se adune aici în Orăștie Sîmbătă în 9/22 Mai dimineața la 5 ore, cînd să face plecarea.

În numărul viitor al „Foi Interesante” aducem chipul mănăstirii Prislopului.

Cununie. Dș. Eleonora Măriuț din Cugir și dl Iacob Danciu din Vințul-de-jos, își vestesc cununia lor, care s'a sârbat în biserica gr. cat. din Cugir în 9 Maiu n.

Petrecheri.

— Mai al. Corpul didactic dela gimnaziul român greco-oriental din Brad invită la Maiatul elevilor care se va arangea în mod festiv ca totdeauna la 3/16 Maiu, în caz de timp nefavorabil la 10/23 Maiu c. în pădurea „Crisianeii” (Porsch).

Venitul curat este destinat pentru fondul elevilor morboși dela gimnaziul numit.

Tinicigier nou în Blaj. Dl. Ioan Raica, măestru de tinichea (pleu) aduce la cunoștință, că și-a deschis în Blaj în strada lungă Nr. 33 o *lucrătoare de tinichigier* (pleier).

Cupă o praxă de mai mulți ani prin diferite orașe, e în plăcuta stare să asigure, că va da lucruri solide, cu prețurile cele mai potrivite. Il recomandăm binevoitorului sprijin al obștei.

Un notar năvăos. Ni-să scrie că notarul din Sîniosif (lingă Bistrița), deși nu e nici de 2 ani în comună, totuși tare pășește de-a călare față de aceia pe cari în preajma alegerii li ruga cu pălăria în mână să-l „aleagă”, că „va fi omul poporului”. Acum să arată omul poporului prin aceea, că cerînd comitetul comunal cu voturile tuturor membrilor să aboneze foaia locală „Rev. Bistriței”, care are îndrumări de folos pentru comunele de pe acolo, deși toți au fost de părere să se aboneze, el singur s'a roscolit în contra, zicînd că „n'avem folos de ea”, să n'o luăm! Și doar comunele, dacă au mijloace, pot să aboneze și ele foi din budgetul satului, cum să face în comitatul Sibiiului și aiurea. Ci cotarului A. Candale, tocmai pentru-că e Român, nu-i trebuesc foi românești, deși e fiu de

țaran de-aci din comună și ar trebui să țină mai mult la dorința oamenilor dintre cari și prin cari s'a ridicat în scaunul ce-l are. Preotul și învățătorul fiind membru în comitetul comunei, firește își spun totdeauna părerea asupra lucrurilor, după simțul lor și al poporului. Ci notarului nu totdeauna îi place cum grăesc ei și de aceea li-a zis într'un rînd, că preotul n'are să vorbească în comitetul comunal, ci în biserica lui, și dascălul în școala lui! Cam slab simț pentru dreptul constituțional al cetățenilor, arată dl notar prin aceste vorbe și prin tarea descrisă mai sus față de voința comitetului.

Unul din cei mulți.

POSTA REDACȚIEI

Delavale... Nu-i bună.

Z. R. în A. I. Rele.

M. 6403 Nu-i de publicat.

M. C. în Zag. Prea multe injurături în cele culese de dta. Nu-s de pus la foaie.

I. M. „Cintec-ül” prea spălăcit, nimic original ce să-l facă vrednic a fi dat în foaie. Ceealaltă va apare.

„Amurgul”. Nereușite.

Dsale I. T. B. în *Bărbăteni*. Am pune bucuros în „Foaia Interesantă” chipul ce ni-ai trimis, ca chip de port de pe valea. Jiului, dar nu e limpede și așa nu iese în tipul ce vine vărsat în ținc pentru foaie. Dacă ai o fotografie curată, trimite-o. Credințe din popor, povești, etc. trimite, dar scrie tare pe scurt! Nu pe larg, că n'avem vreme să le cetim!

Dsale G. M. 4800 în B. Multam de scrisoare. Am cetit-o toată. Ai și dta dreptate, dar avem și noi. Și de am ajunge să vorbim împreună și să ne lămurim, nu ar fi nici o neînțelegere, nici o supărare, nici chiar privitor la pocăinți, de cari noi n'am scris nimic în foaie, nici la socialiști.

Sfînta scriptură (Biblia, în carte mică) o găsești pe la vînzătorii de cărți de prin țîrguri. Intreabă și la o librărie, de pildă la Caransebeș ori Arad.

Pentru ce să publică în anunțuri, am scris repetit și scriem: nu luăm nici o răspundere. Cel-ce scrie acolo, scrie pe credința lui. Nici noi nu le cunoaștem.

Mulțămită publică.

Cu ocaziunea petrecerii din Vînera ținută în 12/25 Aprilie 1909, au intrat următoarele suprasolviri: Dl Dr. Ioan Mihu 5 cor., Nicolae Mihăilă, Remus Balomiri, Nicolae Botean, și Constantin Viorel, cite 3 cor., Laurean Bercian, Alexandru Herlea, Ioan Herlea I. Nic. Antone Simu I. George, și Ilie Furduiu I. Nic. cite 2 cor., Vasilie Herlea, I. Nic. 1'cor 20 fil., Petru Lula, Teodor Herlea, Porficiu F. Nicoara, Iosif Popoviciu, Nicolae Voina, Octavian Bude, Iuliu Marcu, Petru Doroga, Avram Nasta, George Berian, Ioan Herlea I. Ioan, și Nicolae Barb I. Crist. cite 1 cor., Dumitru Bratu, 60 fil., Vasile Cosma 50 fil. Primească sus-numiții domni și pe calea aceasta cele mai sincere mulțămiri,

Nicolae Popoviciu, inv.

Din public.

Mulțumită publică.

Soția mea de pie memorie fiind asigurată la banca de asigurare „Transilvania”, și reposîndu-mi soția după un timp relativ foarte scurt de asigurațiune, subscrisul am primit azi punctual, conform contractului, suma asigurată, pentru ce pe această cale aduc cordială mulțumită numitei bănci „Transilvania” din Sibiu, și o recomand tuturor aceloră, cari doresc ași face asigurațiuni pe viață.

Homorod, la 30 Aprilie 1909.

(367) 1—1 Ioan Găzdău m. p.,
preot gr.-or. rom. în Homorod.

Mulțumită.

Societatea Cojocarilor din Hunedoara a depus la epitropia parohială suma de 50 cor., ca dar pentru scopuri bisericesti-școlare.

În numele acestei epitropii aduc mulțumită tuturor membrilor societății, pentru ajutorul dat bisericeii noastre.

Hunedoara, la 14. Martie 1909

Epitropia bis. gr. or. rom. din Hunedoara:
Nicolau Macrea
prim-epitrop.

Un candidat de avocat

află imediat aplicare în cancelaria mea.

Doritori să se adreseze subscrisului.

Dr. Nicolae Olariu
(360) 3—3. avocat, în Petroșeni.

Practicant de prăvălie

află aplicare în prăvălia mixtă a subscrisului.

Să cere să aibă cel puțin 3 ori 4 clase gimnaziale sau reale ori civile.

Cei-ce cunosc afară de limba română, și pe cea germană și maghiară, sunt preferiți.
(361) 2—3

Ioan I. Vulcu
comerțiant, în Orăștie
(Szászváros).

Vin bun!

La subscrisul să găsește de vînzare vin de *calitatea cea mai fină*, produs pe *coastele dela Siria* (Világos), și anume:

RIZLING curat, **ROUZÉ**, **SCADERCA** și **MUSTAFER**, foarte bine îngrijit! Să vinde dela 50 litri în sus, anume: Mustarfer mestecat, cu 32 cor. hecto; Rizling și Rouzé și Scaderca, tot mestecat, cu **34 cor. hectolitru.**

Rizling și Rouzé dat deosebit, curat, cu 40 cor. hecto.

E vin de deal, nu de grădină, ori cîmpie! Fără drojdii!

Pentru ori-ce informații mai de aproape, vă adresați la vînzătorul:

Petru Benea,
proprietar de vii în Világos,
(349) 4—10 comit. Arad.

PENTRU ECONOMI!

Cel mai bun mijloc pentru: **stropirea viilor, ba și a pomilor**

să capătă la apotecarul

Cornel Demeter din **Orăștie — Szászváros**
(Îngă bisericile evang. reformate), și anume:

Peronospin-ul!

E mijloc aplicat cu cel mai mare folos la stropirea viilor, în contra peronosporiei (a „manei“ care uscă viia).

E neasămănat cu mult mai bun și mai ieftin în folosință „PERONOSPINUL“ decât piatra-vinătă!

Cu „Peronospinul“ stropind viia, pui la 1 hectolitr de apă praf de 50 fil., pecind piatra-vinătă trebuie să pui de 1 cor. 60 fil., fiind piatra-vinătă foarte scumpă.

Ca fiește-care proprietar de viie să poată capătă numai adevăratul „Peronospin“, fac și ușurarea aceea, că deja la comanda de 10 pachete, îl trimit *francat*.

Prin întrebuintarea „Peronospin“-ului, viia va fi hotărît mai frumoasă, boabele de struguri mai mustoase și astfel *roada de vin mai bogată!* Experiența a dovedit, că prin folosirea pietrii-vinete, nu să ajung aceste roduri, — poate pentru aceea, că piatra-vinătă verzește peste măsură frunzele și prin asta zbea din puterea și sucul viței! Praful de stropit al meu, „Peronospin“-ul, face vița mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronospora (mană). Prețul unui pachet este 50 fil. „Peronospinul“ este deja de 7 ani în întrebuințare cu cea mai frumoasă izbîndă!

Folosul „Peronospinul“-ui s'a dovedit și la stropirea pomilor, mai ales a pomilor tineri, cruzi, pentru a-i scuti de felurile musculițe și gingăni ce-i opăcesc în dezvoltare! (355) 3—6

Revinzătorii, comercianții, capătă r a b a t.

A să cere la: **CORNEL DEMETER,**
apotecar în **Orăștie—Szászváros.**

Subscrisul aduc la cunoștință publică, că mi-am deschis în **Alba-Iulia Strada Sárdi 12, atelier de**

văpsitorie

pentru lucruri de măsur: **uși, ferești și mobile, lucru în oleiu.** Material solid, prețuri reduse!

Ioan Popovici,

măestru vopsitor în **Alba-Iulia**
(369) (Gyulafehérvár, str. Sárdi 12). 1—3

Ofert de căsătorie.

Un bărbat bun și inteligent, în etate de 30 de ani, fără copii, despărțit, își caută de soție o fată care să aibă ceva avere, dela 500 fl. în sus, să fie blindă și ascultătoare. El are venit pe an 1100 coroane, din cari 450 cor. sunt penzie asigurată până trăește, iar 650 cor. are salar în oficiul ce poartă, și care salar îi va fi cu vremea mai mare.

Care dorește, să adreseze ofertul sub titlul „Om bun“ administrației foii „Libertatea“ de unde să va trimitte la locul său. (359) 3—3

Franzelărie română în Blaj.

Aduc la cunoștința onorabilului public din Blaj și jur, că mi-am deschis în Blaj franzelărie: (coacere de **cornuri (chifle), franzele (jimble) și de pâne.**

Primesc îndată în franzelăria mea

doi învățacei

din casă, bună de 14—15 ani în vîrstă.

Rog onoratul public pentru binevoitorul sprijin! (354) 2—4

Petru Moga,

franzelar în Blaj (Balázsfalva).

Cine dorește călătorie

— bună și iute —
— de plăcere —

6 zile la America

acela să ceară îndrumări românești dela

Falk și Comp.

Cancelarie românească

HAMBURG

Raboisen 30.

(325) 8—26

A

tentțiune!

Nu-ți comanda altoi de viie, mlădițe de viie, până nu ceri catalogul cu prețuri dela mine! Miia de altoi cu rădăcină 140 cor., soiul Delawre 100 cor. miia.

Adresa: **SZIGYÁRTÓ NAGY MIHÁLY**

Felső-Szeged, Somogy megye.

(227) 23—25.

Cel mai eftin izvor de cumpărare, e prăvălia de modă pentru dame și domni, alui **AUREL OPREAN, Orăștie (strada piaței).**

Oferă marfă modernă acum sosită pentru sezonul de primăvară și vară:
Delen de spălat mtr. 26, 28, 30 și 35 cr. | Batiste de spălat mtr. 26, 35 și 65 cr.
Cretone „ „ 26, 30 și 32 cr. | Delen de lînă francez mtr. 50—75 cr.
Stofe 120 cm. late dela 50—75 cr. per metru, și și mai scumpe.

Mătasa Luisin prima, de toate colorile fl. — 75 cr.
(334) 3—3 „ *Messalline „ „ „ fl. 1.40 cr.*
„ *Taffet „ „ „ fl. 1.40 cr.*

Mare deposit: în stofe și mătase pentru haine și blouse Umbrele și cordoane moderne. Dantele, aplicațiuni, și noare, bumbi, rüsch, mănuși de glacé și ciorapi, etc

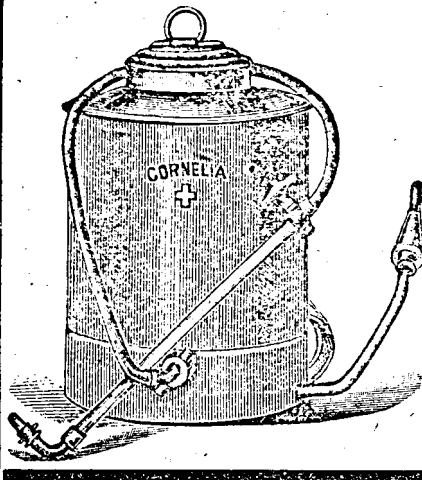
Noutăți în articole de modă pentru domni:
în pălării, cravate, albituri, mănuși și ciorapi.

Deoarece ce mi-am arangeat prăvălia din nou, îmi permit a atrage atențiunea on. public, asupra faptului, că toate sortimentele le vînd cu **prețuri moderate și fixe!** — Rugîndu-mă pentru binevoitorul sprigin, semnez, cu toată stima **AUREL OPREAN.**

Mustre, trimit franco ori-unde! — Marfa neconvenabilă, o iau înapoi!

VICTOR DAHINTEN, neguțătorie de fer

în **ALBA-IULIA, Îngă Fîntînă.**

Recomand marele meu deposit în pușculițe (sprîțuri) de peronospora, de cele mai bune, și pe așteptare (accept) până în 1 Noemvrie, dela K. 20—58 per bucătă, cum și toate soiurile de articli de fer și oțel, fere de plug, osii, cuptoare, șparherduri și-roafe, cuie, pene de fer, trestie de stucatură, vase de culină, revolvare, patroane, coase, lopoți, articli de gumi și mașini economice, etc., toate de calitatea cea mai bună și cu prețurile cele mai ieftine.
(358) Cu distinsă stimă 3—5

VICTOR DAHINTEN.

Obede

mari, pentru cară, uscate din lemn de fag, — să află de vînzare la subscrisul. Am 800 de bucăți. (365) 1—3

Doritorii a le avea, să se adreseze de-adreptul la:

Petru Tămășoiu

înv. în **Costești, l. Orăștie**
(Kosztcsd, u. p. Szászváros).

2 tauri Pinzgau soiul curat

de cite 2 ani, să află de vînzare la subscrisul:

Const. de Colbazi

Spring u. p. Koneza.

[368]

1—3

Cel mai renumit mijloc

pentru **FRUMETĂ** și pentru a face pielea fină este pasta **CRISTALIN!** Efect fără păreche! Pielea este zbea și devine netedă, curată și albă. Delătură sbirciturile etc. de pe față, mâni, gît. După ungere de 2—3-ori pier piatruelele, petele de ficat, mitesser-urile, etc.

CRISTALIN-ul

întinereste de minune. Îl topim în apă, că nu cuprinde materii stricătioase.

Prețul 1 cor. — In borcânaș de sticlă 3 cor.

Cutie de probă 50 fileri.

Efectul

1 cor.; pudra de plante 1 cor. Să găsește în ori-ce farmacie și droguerie. Pe postă să trimitte dela fabricant: „Cristalin“,

Budapest str. Baros 91. Comande să trimit zilnic, dîndu-se și îndrumare de folosire.

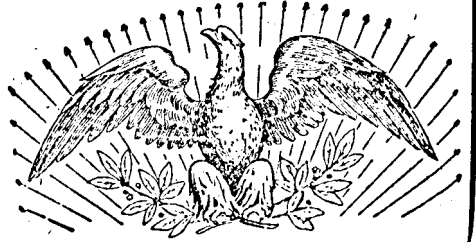
il ridică Săpunul Cristalin cu

CRISTALIN-ului

DE CE

sufăr miile de bolnavi și dureri pentru a căror tămăduire este leac sigur? Nu trebuie să-și peardă nădejdea tămăduirii numai pentru-că n'au ajuns rezultat cu felurite leacuri zise bune, dar rămase fără efect. Miile de bolnavi vindecați dovedesc cu vorba și în scris, că folosind după prescripția medicală aparatul Electro-Vitalizer, s'au tămăduit de boale de cari în zadar și-au căutat ani de zile tămăduire altfel. (338) 3—4

S'a dovedit ca distinsă cura electrică la nervozitate, slăbic de nervi, reumă, dureri de cap și spate, boale nervoase de stomac, mațe, inimă, anemie și ori-ce fel de slăbic! Despte acest fel de vindecare și despre aparatul Electro-Vitalizer, dă deslușiri amănunțite cărțicica „Cura Modernă Electrică“, despre pe care o trimite gratis și franco în covertă ori-cărui care, scriînd că a cetit despre ea în toaia aceasta, o cere dela **institutul de ord. medicală ELECTRO-VITALIZER** Budapest IV. Károly k. 2. félelemel. 60.

Cupon pentru carte gratis! Tăe-l și trimite!

Inst. medical „Electro-Vitalizer“ Budapest IV. Károly k. 2. félelemel. 60.

Rog a-'mi trimite, franco, Inchis. cartea despre „Cura modernă electrică“, pentru bărbați ori pentru femei.

Numele.....

Comuna și posta.....

CAROL KISS
& COMP.
1,000.000.

MARE e norocul la KISS!

CAROL KISS
& COMP.
1,000.000.

Sirguinta, lucru, inventiositatea și cruțarea în timp îndelungat, te ajută la bani, dar repede, pe neașteptate, a face o avere mare, numai cu un mare noroc, după un câștig mare să poate! Pentru aceasta își iau cei mai mulți oameni lozuri, pentru-că prin asta au speranță statornică, de a să îmbogăți îngrabă!

Pentru aceasta fiecare iubește mai mult loteria de clasă reg. ung., căci dintre 110.000 lozuri ale ei, câștigă 55.000, așadar tot al doilea loz câștigă! Sortii norocului sunt fără păreche! Nu este în lume loterie, care să fie așa de solidă și favorabilă!

Atît emiterea cît și tragerea le supraveghează guvernul reg. ung., și asta e cauza, că publicul e cu deplină încredere în loteria de clasă.

Norocul e de nesocotit! Dela o întimplare atîrnă multori oameni norocul! In viața tuturor au fost și sunt momente care pot stabili norocul și fericirea. Doară la tragerea cea mai apropiată, va fi tras cel mai mare câștig prin numărul losului pus în lista de mai jos lîngă numele dtale propriu, sau lîngă alt nume iubit dtale.

(330) 7-7

ÎNCEARCĂ-ȚI NOROCUL LA NOI, CĂ MARE e norocul la KISS! CAROL KISS & Comp.

bancă, societate pe acții, ca colectură principală vinzătoare a lozurilor loteriei privilegiate reg. ung. de clasă.

Centrală: Kossuth Lajos-utca 13. szám. Budapesta Filială: Rákoczi ut 55. szám

Cum te cheamă?

Aceste numere de noroc să afli numai la noi!

Adela 108108	Constantin 13163	Ferdinand 2340	Ispas 102114	Manoil 74134	Roland 87536
Adonis 22214	Clementina 79815	Francisc 21354	Ioanichie 8224	Marcel 9812	Rozalia 107175
Adam 60145	Clarisa 74145	Floarea 13643	Ioil 45192	Margareta 20056	Rumeioara 67684
Adrian 14769	Cezar 68002	Florian 102235	Iustin 56073	Maria 67698	Rudolf 24799
Agneta 34283	Cecilia 107259	Florica 100953	Ioan 94904	Mărica 107497	Solomon 8138
Augustin 479	Carolina 107479	Fulga 17012	Iolanta 106174	Marcu 54402	Samson 79344
Avram 88059	Camilla 9807	Francisca 8391	Iozefina 99067	Minerva 73317	Samuil 67625
Alexandru 102195	Cornel 37783	Frida 487	Iozefa 60121	Martin 51335	Sofron 102228
Aloisiu 8357	Clara 39442	Frideric 90672	Iosif 102745	Mateiu 24782	Sinobe 70484
Albert 95345	Daniil 29482	Filip 32068	Iudita 17041	Malvina 50474	Sebastian 107684
Alfons 93671	David 37790	Gavrilă 39473	Iulia 90538	Matilda 21051	Simion 100958
Alfred 73215	Demetriu 56393	Gabriela 54742	Iuliana 100963	Minodora 2311	Stefania 85669
Alice 8528	Demian 106936	Gaspar 22163	Feni 45591	Mărioara 22403	Stanislaw 50455
Amalia 37473	Dionisiu 29343	Gedeon 102146	Coloman 90688	Mircea 102701	Stanislaw 106038
Ambrosie 57507	Desideriu 4406	Gertrude 73343	Camil 108386	Mili 52603	Serafim 106038
Andor 40648	Domocoș 108028	Geza 108104	Carolina 27994	Mihail 102157	Sidonia 44717
Andrei 102215	Dora 80133	Gida 13285	Carol 8300	Micu 20068	Salomia 22250
Ana 3355	Dorotea 13285	Gizela 90809	Coriolan 34295	Micșa 29845	Toma 21516
Antonica 23144	Domnica 107657	Gottfrid 82604	Catalina 107460	Milan 56056	Taviți 102278
Antonia 37350	Draga 8389	Gustav 102186	Clementin 96055	Macrina 102132	Teofil 19111
Aurora 96469	Eufrosina 17026	Gogu 22965	Clara 65972	Nastasia 27181	Teodor 81210
Armin 98649	Editha 60080	Guido 75018	Clotilda 84618	Nicodin 93673	Terezia 106059
Arnold 95416	Eliade 51484	George 23148	Conrad 107239	Natalia 48170	Tănăsia 27117
Aron 102405	Enea 90755	German 75777	Cornelia 67629	Natalia 48170	Tiberiu 90814
Arvinte 684	Elec 57543	Gyula 48149	Cornel 102770	Navrea 106170	Terca 102160
Artur 84445	Elemér 33803	Giurgiu 38892	Cristofor 9810	Neli 27106	Titu 8241
Antoniu 63453	Eleonora 91301	Hedvig 63456	Cristiana 72137	Nesi 72796	Traian 32465
Augusta 94228	Elie 58562	Helena 108073	Ludovic 108188	Neti 107474	Timoteiu 58104
Aurel 26578	Ella 102136	Henrietta 14742	Ladislau 16604	Nina 89620	Tiberia 19105
Aurelia 91345	Elvira 90726	Herman 98782	Lazar 98808	Olga 73375	Ulric 70476
Blaș 58138	Elza 107461	Hermina 13215	Lenard 13672	Oliviu 60076	Urban 102187
Balint 98748	Emanuel 21058	Hubert 39468	Lina 90847	Orban 106172	Valentin 106036
Bandi 37469	Emil 108381	Haralamp 91932	Leonte 107163	Oscar 19759	Valeria 29431
Barnava 78233	Emilia 73330	Irina 20196	Laura 54793	Olivia 79338	Vincentiu 38877
Beatrice 95444	Emma 84854	Ida 107627	Leontina 90689	Octavia 102711	Victor 102109
Bela 20551	Endre 78235	Ignatie 39712	Leonora 108384	Ovidiu 33812	Veronica 60083
Benedict 78229	Erna 57244	Ilca 102238	Lidia 21647	Pantilimon 64248	Vladimir 50574
Beniamin 6454	Ernestina 33813	Ilie 94222	Linuța 102271	Paula 50456	Varvara 107232
Bernat 65958	Eremie 489	Iustina 95017	Livia 98888	Petru 616	Victoria 27370
Berta 8216	Ervin 79331	Ileana 107245	Lupu 84046	Paraschiva 108973	Vilma 60134
Bertalan 94224	Elisabeta 107452	Irimie 8102	Leopold 107683	Pavel 67635	Virginia 106187
Bertold 13623	Etel 12717	Irinca 22957	Laurențiu 21507	Peladia 33807	Virgil 90664
Blanca 73444	Eugenia 37781	Ioana 102833	Lucia 24795	Rafla 102107	Valer 34083
Bodog 39757	Eva 4224	Iacob 106854	Ludmila 107476	Rafael 103124	Vuta 107459
Boldijar 142104	Fablan 65952	Ivan 94963	Lucian 32054	Regina 23121	Zoroastru 106197
Borbala 38900	Fani 107244	Inocențiu 26749	Ludovica 56332	Reveica 94233	Zamfir 86341
Cristian 8274	Felicia 74134	Isabela 66918	Luiza 39743	Romul 79323	Zamfira 90545
Cornelia 4245	Felix 95346		Magda 75009	Remus 108986	Susana 41646
				Robert 73386	Sofia 106193

Comandele rugăm a le trimite cu intoarcerea poștei, ca nu cumva să vindem doritul număr!

PREȚURILE

lozurilor de clasa primă:
 1/8 (a opta) . . . 1.50 Cor.
 1/4 (un pătrar) . 3- "
 1/2 (jumătate) . 6- "
 1 (loz întreg) . 12- "

TRAGEREA

19 și 21 Maiu n. c.

!! Tac acest bilet și-l trimite !! BILET DE COMANDARE.

Băncii Carol Kiss soc. pe acții in Budapesta, IV. Kossuth Lojos u. 13.
 Rog a-mi trimite lozul nr. al loteriei XXIV., cl. I., planul oficios
 și la timp lista câștigurilor.

Prețul lozului: } il trimit in marce (timbre) postale, — sau:
 } il trimit cu mandat postal (de bani), — sau:
cor.fl. } rog a mi-l trimite cu rambursă (utânvétel)
 (Ce nu e bun, șterge!)

Adresa } Numele
 deplină: } Locuința (strada)
 } Posta ult. (comit.)

Lista

celor 55.000 de câștiguri a loteriei de clasă XXIV. r. ung. care din 110.000 de lozuri, vor fi sortate în decurs de 6 luni.

Cel mai mare câștig

1,000.000 cor.

(UN MILION COROANE)

1 premiu de	600.000
1 câștig de	400.000
1 »	200.000
2 »	100.000
1 »	90.000
2 »	80.000
1 »	70.000
2 »	60.000
1 »	50.000
1 »	40.000
5 »	30.000
3 »	25.000
8 »	20.000
8 »	15.000
36 »	10.000
67 »	5.000
3 »	3.000
437 »	2.000
803 »	1.000
1528 »	500
140 »	300
34450 »	200
4850 »	170
4850 »	130
100 »	100
4350 »	80
3350 »	40
55000 câștiguri și premii	K 14,459.000

HANS STEPHANI

Hotel „Transsylvania“
Orăștie—Szászváros.

T. P. Am onoare a atrage atențiunea Onor. public asupra *vinurilor* mele curate și excelente ardelenesti, pe care le recomand a le întrebuinta în deosebit cu ocaziunea nunțiilor, botezelor, festivităților, etc., cu următoarele prețuri:

Vinuri din a. 1908, la cumpărare de 60—70 lit. 36 fl. litrul
" " " 1907, " " " " " " 38 " "
" " " 1906, " " " " " " 40 " "

Risling, Seauvignon, Traminer sau Ruhländer, etc., dela 60 fileri în sus litrul, măsurat, ceva mai scump.

În Hotel să află în totdeauna chillii (odăi) pentru noapte, cu prețuri foarte solide: 1 odaie dela 1:20 până la 3 coroane.

Cost în abonament, în hotel sau dus acasă, cu 20 fl. pe lună amiaz și cină; sau numai amiaza cu 12 fl.

Rugînd on. public pentru binevoitor sprigin!

Cu stima **Hans Stephani**, hotelier.

(326) 8—15

La apotecarul CORNEL DEMETER

în Orăștie—Szászváros (lingă bisericile evang. reform.)

să capătă următoarele preparate de bun renume:

Preparate cosmetice. Pentru frumseță și curățenie!

Cream de benzoe mygdale, care servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea mânilor și feței, dînd totodată și o finetă deosebită! *Delătorează tot felul de necurătenii de pe mână și față, precum: pete, bubite, zgrăbunțe, pistenii (mitesser), precum netezește și zbîrciturile.* Conținut nestrucios pentru față și mâni. Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale, un săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine, și din mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea! Prețul 70 fileri. (341) 4—10

Poudre-Veturien. Acopere foarte bine, încît nici nu să observă că fața este pudrată. Întrebuintată pudra cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute, ce altcum ar cauza vîntul și razele soarelui! Este în culoare albă, roză și galbenă. Prețul 1 cor.

Veturien-Parfeum. Veravioletta, cel mai fin parfum de violele, lăcrămioare și scumpe (iorgovan). Prețul 1 coroană 60 fileri. „Ideal“, cel mai nou parfum. Prețul 2 coroane.

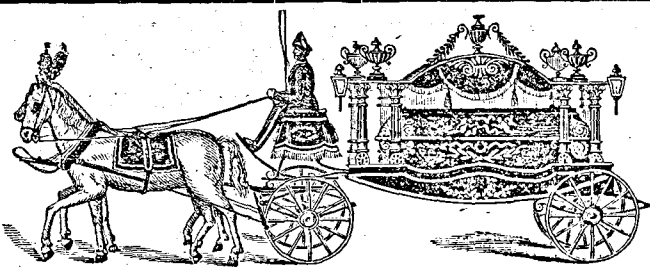
Apa de gură „Cremsier“. (Albă sau roșie). Prin întrebuintarea apei acesteia nu devin dinții găunoși, — să delătorează durerea dinților, și să întărească dinții și gingiile! Să delătorează mirosul neplăcut și greu din gură! Prin întrebuintarea apei acesteia cu pravul de dinți „Cremsier“, devin dinții foarte frumoși, albi! Prețul 80 fileri.

Pravul de dinți „Cremsier“, prin întrebuintarea căruia devin dinții frumoși și albi. Prețul 70 fileri. *Perii de dinți, fine.* Alegere mare, în diferite prețuri. *Esență de China:* contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1 cor. 40 fl. *China tannopomada:* pentru creșterea părului. Prețul 70 fl. *Oleu de nucă:* extract de nuca oleica, pentru conservarea părului. 1 sticlă 80 fileri.

Syrup de zmeură! Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahăr rafinat, 1 pachet postal de 5 kilo: 6 cor. 50 fl.

Grijiți această listă de prețuri ca la caz de lipsă să aveți adresa corespunzătoare.

6—10
(333)

BRUTUS BRASSAI

Întreprindere de înmormîntări. — Magazin de mobile și atelier de măsur:
ORĂȘTIE, Drumul țării Nr. 3.

Întreprinde: Transportarea morților; — are magazin de toate cele trebuitoare la îngropăciuni, dela cele mai simple până la cele mai pompoase. — Îngrijește însuși de îngropăciune, după clase proprii, în loc și în provincîță! — Serviciu acurat și solid! —

Editor și redactor responsabil: **Alexandru Ioan.**

2 învățăcei

găsesc îndată aplicare la subscrisul.

Etate de 14—15 ani.

Să cunoască cetitul și scrisul binel

Băgați pe 4 ani ca învățăcei îi îmbrac eu, pe 3 ani au să-i îmbrace părinții.

Lazar Radu

maestru ferar în Bințița,
I. Orăștie.

(366) 1—3

Benezenez p. Szászváros.

Un **locomobil**

(mașină de vapor)

puțin folosit dar în bună stare, 6 cai putere, lăsat pe 6 atmosfere, să află de vînzare cu preț foarte redus, în:

Atelierul de mașini a lui

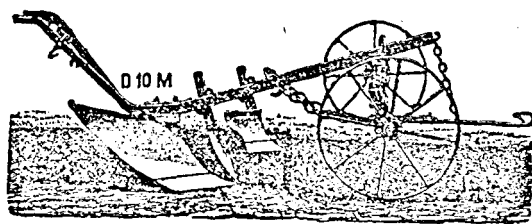
Eugen Nicola,

(363) 2—10

Blaj, (Balázsfalva).

Depozitul CAROL F. JICKELI

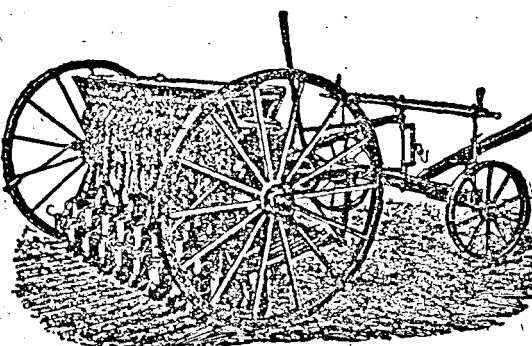
Alba-Iulia și Sibiu.

Pluguri diferite!

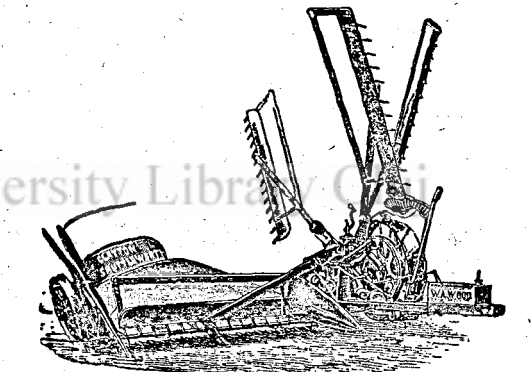
Cultivatori!

Grape de fer!

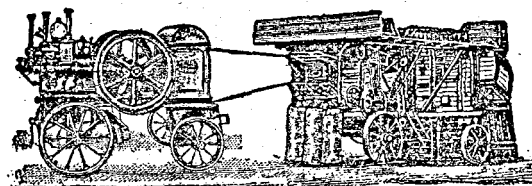

Mașini de sămănat, sistem mai nou!

Mașini de secerat, americane!

Mașini împlătitoare cu mîna și putere de cai, sau cu motoare de benzin ori oleu natural! Fabricat german! — Sunt cele mai sigure în lucru, simple, și le poate conduce orice om nespecialist!

Mașini de scărmanat lîna folosite dar în stare bună, încă să află ieftine!

(308) 10—10

Sunt și alte mașini agricole în

Depozitul CAROL F. JICKELI

în Alba-Iulia și în Sibiu.

Cea mai bună coasă în lume

este coasa de oțel de St. Anton și se capătă numai dela: Coasa de oțel de tun „St. Anton“ se fabrică din oțel de tun mestecat cu cel mai nobil metal special, secretul fabricii.

500 de coroane plătește celui-ace este în stare să arate o coasă de oțel de tun „St. Anton“ cumpărată dela altă firmă!

1000 de coroane plătește celui-ace este în stare să arate o coasă de oțel de tun „St. Anton“ 2 rele. Cel-ace dorește o coasă bună și de încredere, să nu cumpere până nu cere cu o corespondență, dela vestita firmă de sus, catalogul ilustrat, care să trimită gratis și franco. Lunile de față sunt cele mai potrivite pentru adunarea de comande. Cel-ace adună comande primesc rabat! Garanție deplină. La 10 bucați, o coasă să dă în cinste!

Serviciu conștientios! Mii de scrisori de recunoștință și comande renouate să put arăta și pune la dispoziție ori-cui.

Brici de oțel de diamant cu garanță de 5 ani, costă 1 fl. 50 cruceri.

(343)

5—6

„Tipografia Nouă“ în Orăștie.